idrottsforum.org/recensioner
IDROTTSVETENSKAP · LÄRARUTBILDNINGEN · MALMÖ HÖGSKOLA

ISSN 1652–7224 ::: Publicerad den 30 augusti 2006
Utskriftsvänlig pdf-fil

En speciell nisch i brittisk bokutgivning utgörs av böcker i olika skolämnen som syftar till att förbereda elever på gymnasienivå för de så kallade A-level–examinationer som är en central del av det engelska skolväsendet, och som utgör basen för antagning till universitet och högskola. Det finns naturligtvis också böcker för A-levels i idrottsämnet, och en sådan är *Physical Education and the Study of Sport* av Davis, Roscoe, Roscoe & Bull. Den boken satte vi i händerna på Charlotte Olsson, forskare och lärare i idrottsvetenskap vid Malmö högskola. Vår recensent nödgas konstatera att boken knappast passar in i den svenska undervisningen, vare sig på gymnasie- eller högskolenivå, därtill är den alltför inriktad på en engelsk läroplan. Däremot kan hon rekommendera boken till idrottslärare och -ledare och andra intresserade.

Ambitiös lärobok i idrottsämnet

Charlotte Olsson
Idrottsvetenskap, Malmö högskola

Bob Davis et al
Physical Education and the Study of Sport: Fifth Edition
705 sidor, hft., ill., CD-ROM.
St. Louis, MO: Elsevier Mosby 2005
ISBN 0-7234-3375-5

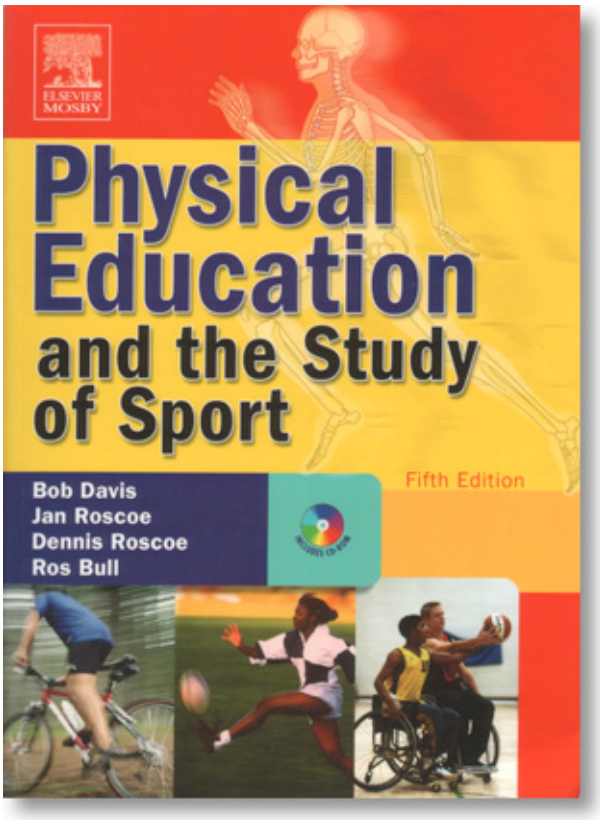

Idrottsundervisningen i England och Wales är upplagd annorlunda än i Sverige. På 1990-talet kom den första nationella läroplanen för idrottsundervisning i grundskolan. Ett av huvudmålen för idrottsämnet var att erbjuda prestationsorienterad idrott med betoning på lagidrott[1]. Efter grundskolan kan brittiska studenter gå vidare till ”advanced level” (A-level) där de väljer ett färre antal ämnen som de sedan söker vidare på till universitet och högskolor[2]. A-level–nivån i England motsvarar åldersmässigt ungefär gymnasienivån i Sverige, men idrottsundervisningen är inte upplagt som svenska gymnasieämnet ”idrott och hälsa” utan är mer fokuserat på den teoretiska aspekten av fysisk aktivitet och idrott.

Med detta i bakhuvudet är det lättare att förstå vad målet med *Physical Education and the Study of Sport* är. Det är en omfattande lärobok specifikt utformat till att möta alla mål och riktlinjer som är uppsatta för att klara A-level nivån inom idrottsundervisningen i England och Wales. Davis *et al.*, försöker inkludera ”allt” inom fysisk aktivitet och idrott för att studenterna skall vara så väl förberedda inför de nationella examina som möjligt, men går inte på djupet inom något område.

Boken är indelad i tre delteman där ämnet idrott behandlas ur olika aspekter. Första temat är *Idrottsutövaren och fysisk prestation* där traditionella naturvetenskapliga ämnen som anatomi, biomekanik, fysiologi, näringslära och träningsfysiologi behandlas teoretiskt och med praktiska tillämpningar. Andra temat benämns *Idrottsutövaren som*

individ och fokuserar på motorisk inlärning, pedagogik, motivation, idrottspsykologi och ledarskap. Tredje och avslutande temat handlar om *Idrottsutövaren i ett socialt sammanhang* och här återfinns teoretiska resonemang kring lek, fritid och rekreation, olika definitioner av fysisk aktivitet, idrott i ett sociologiskt perspektiv, samt historiska och samtida beskrivningar av idrott och sport i olika länder, såsom Storbritannien, Frankrike, Australien, Ryssland (Sovjetunionen) och USA.

De två första delarna av boken blandar teoretisk faktakunskap med exempel på praktiska tillämpningar. De praktiska tillämpningarna är enkelt förklarade i små ”faktarutor” bredvid det teoretiska stoffet och vänder sig ibland till den individuella idrottsutövaren, ibland till (den blivande) idrottsläraren. Dessutom finns det efter varje kapitel instuderingsfrågor samt vad författarna kallar ”möjliga tentamensfrågor” där även förslag till poängfördelning är utsatt. En intressant bonus är medföljande CD-ROM som dels innehåller hela bokens text och bilder, dels utförligare beskrivningar på vissa av bokens övningar, ibland med åtföljande videosnuttar. Ytterligare ett användbart inslag för dem som undervisar inom idrott, är att bilderna från boken kan laddas ner till PowerPoint presentationer.

Det som slår mig som arbetsfysiolog är hur detaljerad och teoretisk boken är inom vissa delar medan andra delar är ytterst basala och förenklade. Detta är naturligtvis en ytterst svår balansgång som författarna tvingas gå genom hela boken. Bokens stora förtjänst är dess tillgängliga språk när den beskriver ibland invecklade teoretiska resonemang samt att den använder en mängd olika exempel från idrottsvärlden när den beskriver t.ex hur en muskel fungerar, gravitationskraftens påverkan på en höjdhoppare och varför en rugbyspelare intar en speciell position vid uppställning. Dessutom är boken tilltalande för ögat med mycket bilder, färgglada teckningar och små humorrutor.

Huruvida *Physical Education and the Study of Sport* uppnår sitt syfte om att täcka in alla delarna som krävs för examination på ”A-level” nivån i England och Wales kan jag inte bedöma då jag inte är tillräckligt insatt i det brittiska idrottsutbildningssystemet, men boken har definitivt förtjänster och kan appellera även till svenska idrottsintresserade personer. Som lärobok i Sverige kommer den nog inte att fungera vare sig på gymnasieskolenivå, då det engelska språket utgör ett hinder samt att läroplanen inte sätter samma fokus på teori i idrottsundervisningen i Sverige, eller på högskole/univeristetsnivå, då den inom många områden är för basal att använda som kurslitteratur. Dessutom är boken för centrerad runt brittiska skolsystemet. Däremot skulle jag rekommendera den som en mycket bra referensbok för både idrottslärare, idrottsledare och andra idrottsintresserade med intresse för att återuppfräscha, fördjupa och/eller bredda sin kunskap om idrott med hjälp av *en* övergripande bok som på ett lättsamt och tillgängligt sätt exemplifierar teoretiska resonemang med idrottsexempel och praktiska övningar.

---

[1] För en kort beskrivning av idrottsundervisningens historia i Storbritannien se; http://www.idrottsforum.org/articles/sandahl/sandahl051019.html

[2] Med reservation för möjliga detaljfel i beskrivningen av skolsystemet i England och Wales då jag personligen inte känner till engelska skolsystemet förutom vad jag läst mig till.

© **Charlotte Olsson 2006**

Köp boken från Adlibris.se

Kjøp boken fra Akademika.no

Køb bogen fra Saxo.dk